

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

מאמר אלה מסעי – ה'תשל"ט

מאת
כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבנ"מ זי"ע

שניאורסאהן
מליובאוויטש

בלתי מוגה

יוצא לאור לש"פ מטות-מסעי, בי מנחם-אב, ה'תשע"ט

יוצא לאור על ידי מערכת
"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ותשע לבריאה
צדי"ק שנה לנישואי כ"ק אדמו"ר והרבנית הצדקנית זי"ע

לעילוי נשמת

הרה"ת ר' זלמן יודא בהרה"ת ר' שלום ישעי' ע"ה

דייטש

נפטר כ"ט תמוז, ה'תשס"ו

ת' נ' צ' ב' ה'

נדפס על ידי משפחתו

שיחיו לאורך ימים ושנים טובות

ב

בי"ה, כח' תמוז תשי"ט
ברוקלין

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מוה' ישראל שי

שלום וברכה!

לאחרי הפסק הכי ארוך, נתקבל מכתבו מיום השלישי שהוכפל בו כי טוב, ר"פ מהתועדות דימי הגאולה יב' ויג' תמוז. ותי"ח תי"ח על הר"ד מכ"ק מו"ח אדמו"ר שכותב במכתבו, ומילתא אלבישייהו יקירא.

ובמ"ש אודות הרוחות המדאיגות, לדעתי — לכל היותר יש להתענין להעתיק מושבם לעיר גדולה, כיהניסבורג וקייפטאן. כמוכן באופן שגם שם ינצל כשרונותיו והכחות שלו להחזקת היהדות והפצתה, אם משרה בשטח זה, או עכ"פ שיהי לו זמן פנוי להקדיש להנ"ל, ובודאי שבערים הנ"ל יש למצוא פתרון לשאלת חינוך יו"ח שי.

תקותי חזקה, אשר לא לבד שיש לו קביעות לימוד גם בתורת החסידות, אלא שלעתים קרובות, ולפחות פעם בשבוע, לומדה ג"כ עם אחרים, אם שמגלה להם שזהו מתורת החסידות או שאין יודעים עדיין — אבל הם רעיונות פנימיות התורה אשר בדורנו נתגלתה בתורת החסידות. ואין אתנו יודע עד מה, ואפשר זהו תכלית הפנימי של המצאו ובי"ב שי' במדינת אפריקה. וכידוע פתגם הבעש"ט, אשר לפעמים נשמה יורדת למטה ושוהה בגוף עד לשמונים שנה בכדי לעשות טובה ליהודי אם ברוחניות וכו'.

ברכה לבשו"ט בענינים הכללים ובענינים הפרטים גם יחד

מ. שניאורסאהן

ב

מצילום האגרת.

מוה' ישראל: חסדן, וואַרמסבאַטה. אגרת נוספת אליו — לעיל אגרת הקודמת. מיום השלישי שהוכפל בו כי טוב: פרש"י בראשית א, ז (מב"ר פ"ד, ו). ומילתא אלבישייהו יקירא: שבת יו"ד, ב (ובפרש"י: "מעיל דמיו יקרים למי שרגיל ללבושו. כלומר, לפי שאתה תלמידו של רב ורגיל בשמועותיו, אתה מחזר אחריהם"). ואין אתנו יודע עד מה: ע"פ תהלים עד, ט. פתגם הבעש"ט, אשר לפעמים נשמה יורדת למטה כו': ראה כש"ט בהוספות סר"ט. וש"נ. וראה גם אג"ק ח"כ אגרת זיתקלה, ובהנסמן בהערות שם. חכ"א אגרת זיתקנד. ח"ג. ח"רג.

כס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"פ מטות-מסעי, ב' מנחם-אב הבעל"ט, הננו מוציאים לאור (בהוצאה חדשה ומתוקנת) מאמר ד"ה אלה מסעי גו', שנאמר בהתועדות מוצאי ש"פ מטות-מסעי, מבה"ח מנחם-אב ה'תשל"ט (לפני ארבעים שנה), הנחה בלתי מוגה.

*

בתור הוספה — מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנוכה תיכף ומיד ממש לקיום היעור "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

עש"ק מברכים חדש מנחם אב, ה'תשע"ט,
צדי"ק שנה לנישואי כ"ק אדמו"ר והרבנית הצדקנית נ"ע זי"ע,
ברוקלין, נ"י.

©

Published and Copyright 2019 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • http://www.lahak.org

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5779 • 2019

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס

The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237

(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

הוספה

א

בי"ה. כטי' תמוז תשט"ו
ברוקלין

הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
הרב מוה' ישראל שי'

שלום וברכה!

לאחרי שתיקתו הארוכה נעם לי לקבל מכתבו מכ"א תמוז ולקרות בו שהרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ כו' מוה"ר יוסף שי' הלוי וויינבערג מסר פ"ש מכאן והתועדו ביחד ובצירוף אנשי קהלתו, ויה"ר שתומשך ההתעוררות על כל השנה כולה ובמילא תומשך ביחד עמה גם השמחה ושמחה פורץ גדר ונותנת מקום להצלחה למעלה מן הטבע בטבע.

לפלא שאינו כותב ע"ד פעולותיו הטובות במחנו הטי', וכן אודות לימודי של בתו הבכירה תי', ובטח ימלא בהזדמנות הבאה.

כבקשתו אזכירו וב"ב שיחיו על הציון הקי' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע מתאים לכתבו.

מוסגי"פ חוברת המשך המאסר שהו"ל לימי הגאולה יב' ויג' תמוז, ובטח יזכה בתוכנה גם את הרבים וזכות הרבים תלוי בו.

בברכה

מ. שניאורסאהן

א

מצילום האגרת.

מוה' ישראל: חסדן, וואַרמסבאַטא (דרום אפריקא). אגרת נוספת אליו — לקמן אגרת הבאה. ושמוחה פורץ גדר: ראה סה"מ תרנ"ז ס"ע רכג ואילך. ועוד.
חוברת המשך המאסר: חלק רביעי — לקו"ד לקוט לז. נדפס בלקו"ד ח"ד תרע, א ואילך.

תוכן המאמר

אלה מסעי בני אשר יצאו ממצרים בעבודת האדם — יציאה ממצרים וגבולים בעילוי אחר עילוי, עד לירדן יריחו, שמורה על שלימות העבודה באופן דוהריחו ביראת הוי', מורח ודאין, בחי' יראה עילאה, שלימות היראה. והעצה לזה — ביד משה ואהרן: משה, שושבינא דמלכא — כללות העבודה דתומ"צ (תורה וגמ"ח) באופן של המשכה למעלה למטה, ואהרן, שושבינא דמטרוניתא — תפלה (עבודה), פולחנא דרחימותא, באופן של העלאה מלמטה למעלה. ובזה גופא יש שני סדרים: הוא משה ואהרן, הוא אהרן ומשה.

כהנ"ל שייך (לא רק במשך כללות חיי האדם, אלא) גם במשך כל יום — שבו מגיע לשלימות העבודה (לפי ערך מעמדו ומצבו ביום זה) דוהריחו ביראת הוי'. זוהי ההכנה לבוא לפשטות הענין דוהריחו ביראת הוי' ע"י משיח צדקנו.

————— ● —————

ושנים טובות (ימים לשון רבים, ושנים לשון רבים, וטובות לשון רבים), ישנו גם הענין דאלה מסעי בכל יום ויום⁶³ (שצ"ל ממולא בריבוי ענינים של תורה ועבודה וגמ"ח, שבהם עובד עבודתו בעצמו ובחלקו שבעולם), שבכל עבודה פרטית ה"ה מתעלה מהמעמד ומצב דמיצר וגבול שלפני עבודה פרטית זו לדרגא נעלית יותר, ועד שמבירא עמיקתא, מצרים, ערות הארץ⁶⁴, ה"ה בא לאיגרא רמה [ועד שמגיע למעלה יותר מזה, כמבואר בכ"מ⁶⁵ שאם מגיע רק לדרגא שמשם ירד, הרי לא ניתוסף מאומה, וא"כ, מהי התועלת שבירידה, ועכצ"ל שעי"ז נעשית אח"כ עלי' לדרגא ומקום שלא בערך לגבי המקום שמשם היתה הירידה]. ואח"כ כשעושה חשבון צדק בסיום היום, ישנם אצלו כל הרגעים בשלימותם — בא בימים⁶⁶, כל הימים בשלימות, ועד שזה נעשה גם הכנה טובה ליום המחרת, באופן שהוא קם מוכן להתחיל עוה"פ לצאת ממצרים, אבל זהו כבר מיצר וגבול בדרגא נעלית יותר ועד לאופן שלא בערך מכמו שהי' ביום שלפניו, בדוגמת מארז"ל⁶⁷ ת"ח אין להם מנוחה לא בעוה"ז כו', שנאמר⁶⁸ ילכו מחיל אל חיל. ונמצא, שעבודתו בכל יום היא באופן שבמשך היום ה"ה עובר את כל המסעות עד שמגיע לירדן יריחו, היינו שמגיע לתכלית שלימות עבודתו (לפי מעמדו ומצבו עתה), באופן שמורח ודאין, שכל עניניו הם לא למראה עיניו ולא למשמע אזניו, אלא לפי היראת שמים שבו, והיראה היא אצלו באופן דשלימות, שזהו"ע והריחו ביראת הוי' (כנ"ל ס"ג).

ועי"ז נעשית הכנה קרובה לפשוטו של ענין (שהרי הדין הוא שאין מקרא יוצא מידי פשוטו⁶⁹), שבקרוב ממש נבוא לירדן יריחו, ונבוא לארץ טובה ורחבה⁷⁰, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, ומשה ואהרן עמהם⁷¹.

בס"ד. מוצאי ש"פ מטות-מסעי, מבה"ח מנחם-אב, ה'תשל"ט

(הנחה בלתי מוגה)

אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים לצבאותם ביד משה ואהרן¹. וידועה השאלה בזה, הרי התורה היא נצחית², ותורה מלשון הוראה³, היינו שהיא הוראה נצחית בכל מקום ובכל זמן, ולכאורה, כיון שהענין דאלה מסעי בני ישראל הי' בצאתם מארץ מצרים (כמפורש בכתוב אלה מסעי גו' אשר יצאו מארץ מצרים, עד לסיום המסעות, ויחנו גו' על ירדן ירחו⁴), הרי מה דהוה הוה⁵. וגם צריך להבין בפרטי הענינים שבפסוק זה (שלהיותם פרטים בתורה הנצחית, הרי גם הם נצחיים, ויש בהם הוראה נצחית), כידוע הדיוק במ"ש אלה מסעי, לשון רבים, ולאח"ז נאמר אשר יצאו מארץ מצרים, והרי מארץ מצרים הוא רק יציאה ונסיעה ראשונה שנסעו מרעמסס לסוכות, משא"כ לאח"ז נאמר ויסעו גו' — לא מארץ מצרים, אלא ממקומות אחרים כפי שנימנו בפסוקים שלאח"ז.

(ב) **וידוע** הביאור בזה, ע"פ מ"ש בסיום הכתוב ביד משה ואהרן, ועד"ז נאמר בנוגע לשנים שלאח"ז (כל ארבעים שנה שהיו בני ישראל כצאן עמך ביד משה ואהרן, ורומז גם על מסעי בני ישראל בכל מקום ובכל זמן, אשר מה' מצעדי גבר כוננו ודרכו יחפץ⁸, כולל גם המסעות של כל אחד מישראל במשך ימי חייו, החל מירידת נשמתו (נפשו האלקית שהיא חלק אלקה ממעל ממש) מאיגרא רמה לבירא עמיקתא¹⁰, ירידה הכי גדולה, שהיא צורך עלי', שכללות ענין מסעות אלו הוא ביד משה ואהרן (כדלקמן).

(ג) **והענין** בזה, דהנה, כללות ענין המסעות כפי שהוא אצל כל אחד מישראל בכל יום ויום הו"ע היציאה מארץ מצרים — ממיצרים וגבולים, ובכללות הרי זה ענין היציאה ממעשי עוה"ז הגשמי

(63) ראה אוה"ת פרשתנו (מסעי) ס"ע וש"נ.

א'שנב. (67) ברכות ומו"ק בסופן.

(64) מקץ מב, ט. שם, יב. קהלת רבה פ"א,

ד (בסופו). (69) שבת סג, א.

(65) ראה לקו"ת בלק עג, סע"א. סה"מ

תש"ו ע' 64 ואילך. לקו"ש חט"ו ע' 248. (71) ראה יומא ה, ב. תוד"ה אחד —

(66) חיי שרה כד, א. וראה ד"ה ואברהם

פסחים קיד, ב.

זקן תשל"ח (תו"מ סה"מ חשון ע' שז ואילך).

(7) תהלים עז, כא. וראה לקו"ת ש, א.

(8) תהלים לו, כג. וראה אגרות קודש

(3) ראה רד"ק לתהלים יט, ח. וראה זח"ג אדמו"ר מהוריי"צ ח"ה ע' קג. ע' קי. "היום

יום" י תמוז. כתר שם טוב הוספות סקס"ד.

וש"נ.

(4) פרשתנו שם, מט"ג.

(5) לשון חז"ל — יומא ה, ב. ועוד.

(9) תניא רפ"ב.

(6) לקו"ת פרשתנו (מסעי) פח, ג. (10) ראה חגיגה ה, ב.

מול פני המנורה, שהו"ע הניצוץ בורא שישנו בניצוץ נברא⁵⁵ (בחלק אלקה ממעל ממש), ועד שיהיו דבר אחד.

ומסיים בלקו"ת⁶, אך הנה כתיב הוא אהרן ומשה⁵⁶, הוא משה ואהרן⁵⁷, שלפעמים צ"ל קודם עבודת התפלה, ורק לאח"ז בא לימוד התורה בתכלית השלימות וקיום המצוות בהידור, שזהו הסדר בכתוב הוא אהרן (ואח"כ) ומשה, ולפעמים הסדר הוא שתחלה צריך להקדים התורה ומצוותי, ורק עי"ז מתפלל אח"כ כדרוש וכדבעי ועד לתפלה בשלימות, שאז הסדר הוא משה ואהרן. אבל בכללות ישנם שלשה דברים שעליהם העולם עומד, גם עולם קטן זה האדם⁵⁸, תורה ועבודה וגמילות חסדים⁵⁹, שהם הענינים של משה — תורה, וגמ"ח שכולל ומרמז על כל המצוות כולם, ואהרן — עבודה (שהיא בכהנים), עבודת התפלה, שזהו"ע בהעלותך את הנרות.

(ה) **וזוהו** אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים ביד משה ואהרן, שזוהי הוראה קיימת ונצחית לכל אחד מישראל בכל מקום ובכל זמן ובכל יום [דאף שנאמרה בגלוי בתורה בפרשת אלה מסעי, ה"ה נמשכת אח"כ בעבודת האדם בכל יום ויום, בדוגמת האמור לעיל (ס"ג) שבכל יום צ"ל הענין דיצי"מ, ע"י שמזכירים זאת כפי רצון התורה ובחיות עד שענין זה נעשה חלק מעבודתו, באופן שיראה את עצמו כאילו הוא עצמו יצא ממצרים⁶⁰, כמו יצי"מ בכללה שהיתה בחמשה עשר בניסן, כמסופר בתורה בפרשיות המדברות בזה], שעבודתו צ"ל באופן שמהלך ונוסע מהמיצרים והגבולים של עוה"ז, בחיים חיותו בעלמא דין, נשמה בגוף, והארוך הולך לפניו⁶¹, ומשה ואהרן מסייעים לו (ביד משה ואהרן), כל אחד לפי ענינו, עי"ז שממשיך בעבודתו הן עבודת משה — לימוד התורה באופן שהלימוד מביא לידי מעשה, והן עבודת אהרן — עבודת התפלה שהיא עבודת האהבה.

ובפרטיות יותר, הנה נוסף על הענין דאלה מסעי, לשון רבים, בנוגע למסעות שבכללות חיי האדם⁶² באופן של אריכות ימים

(55) ראה עץ חיים שער מב (שער דרושי אבי"ע) פ"א. הובא בלקו"ת פ' ראה כז, א. פמ"ז.
(56) וארא ו, כו.
(57) שם, כז.
(58) ראה תנחומא פקודי ג. זח"ג רנו, ב.
(59) תקו"ז תס"ט (ק, ב. קא, א).
(60) ראה פסחים קטז, ב במשנה. תניא פמ"ז.
(61) ראה בהעלותך י, לג.
(62) ראה דגל מחנה אפרים ריש פרשתנו (מסעי) — בשם הבעש"ט. כתר שם טוב הוספות ס"ל. וש"נ.
(63) ראה ספרי ופרש"י ואתחנן ו, ו.
(64) ראה ספרי ופרש"י ואתחנן ו, ו.
(65) פרש"י יתרו יט, א. תבוא כו, טז.

והחומרי, ששם גובר הענין דהיפך הקדושה (כמובא בתניא¹¹ מע"ח¹²), בדוגמת המעמד ומצב שהי' במצרים שבארץ גופא (ארץ מצרים). וזהו א' הטעמים לכך שמזכירים יצי"מ בכל יום ויום¹³, ואפילו פעמיים בכל יום, כי, יש חילוקים בענין היציאה ממצרים וגבולים — שזוהי הפעולה שנעשית ע"י כללות העבודה דתומ"צ, לצאת מהמיצרים וגבולים ולילך ולעלות יותר ויותר בהקירוב והשייכות לאלקות, ולכן, הנה אע"פ שכבר הזכיר יצי"מ בבוקר, ובאופן שדורשת תורת אמת שענין זה נעשה חלק מעבודתו, שיוצא מהמיצרים וגבולים כו', הרי גם לאח"ז ישנם עדיין מיצרים וגבולים שהם אמנם באופן נעלה יותר, אבל לפי מעמדו ומצבו עתה הרי זו גם עבודה באופן של מיצר וגבול, ולכן צריך להזכיר יצי"מ גם בערב, כי אין זה ענין שחוזר עוה"פ ענין ישן, אלא באופן שיהיו בעיניך כחדשים¹⁴, ועד חדשים ממש (ללא כ"ף הדמיון)¹⁵, כיון שיוצא עתה (בערב) ממיצרים וגבולים שנשארו עדיין או שנכנס בהם לאחרי שכבר יצא ממיצרים וגבולים בבוקר, ועד"ז בבוקר שלאח"ז, בכל יום ויום.

וענין זה הוא בדוגמת המבואר¹⁶ בנוגע לענין המסעות כפשוטם, שכל המסעות, עד חנייתם בירדן ירחו, נקרא הכל אשר יצאו מארץ מצרים, אע"פ שאינו דומה המיצרים וגבולים שלפני מסע הראשון ולאחריו, וכן במסע השני, ועד"ז בכל מסע ומסע. וכמו במסעות הראשונות, שבכל מסע התקרבו יותר להר סיני, כולל גם המבואר בזהר¹⁷ בנוגע למ"ט ימי ספה"ע שהיו מיצי"מ עד למ"ת, שהם בדוגמת מ"ש¹⁸ וספרתם לה בנוגע לספירת נקיים, והיינו, שמיום ליום התרחקו יותר מהענינים הבלתי רצויים, והתקרבו יותר לענין שנפעל לאח"ז ביום החמישים, זמן מתן תורתנו. ומזה מובן שעד"ז הוא גם במסעות שהיו לאחרי מ"ת, שענינו של כל מסע ומסע הי' עלי', להעלות בקודש¹⁹, להתקרב יותר ויותר לירדן ירחו. וכן בפרטיות בכל מסע גופא נאמר בכתוב ויסעו ולאח"ז ויחנו, ועז"נ בפ' בהעלותך²⁰ על פי הוי', ואיתא בגמרא עירובין²¹ כיון דכתיב בהו על פי הוי' כו' כמאן דקביע להו דמי, שלכן, בחניות שהיו במדבר לאחרי בנין המשכן הקימו את המשכן בכל חני', וכיון שזהו ענין של קודש, הרי מובן שהי' באופן דמעלין בקודש¹⁹.

(11) פ"ו.
(12) שער מב (שער דרושי אבי"ע) ספ"ד.
(13) ברכות יב, ב (במשנה). רמב"ם הל' ק"ש פ"א ה"ג. שו"ע אדה"ז אר"ח סס"ז ס"א.
(14) ראה ספרי ופרש"י ואתחנן ו, ו.
(15) פרש"י יתרו יט, א. תבוא כו, טז.
(16) לקו"ת שם פט, ב.
(17) ח"ג צז, סע"א ואילך.
(18) מצורע טו, כח.
(19) ראה ברכות כח, א.
(20) ט, כ.
(21) נה, ב.

והענין בזה, דהנה, משה נקרא שושבינא דמלכא³⁸, שהוא השושבין שממשיך ומביא את המלך מלמעלה למטה, ואהרן נקרא שושבינא דמטרוניתא³⁸, שמעלה ומביא את המטרוניתא מלמעלה למטה. ובעבודת ה' הנה כללות ענין התורה ומצוותי' נמשך מלמעלה למטה, שהרי על התורה נאמר³⁹ הלא כה דברי, ומן השמים דברתי עמכם⁴⁰, וכן המצוות הם מצוות הוי'⁴¹, וכמ"ש אשר קדשנו במצוותיו וצונו, שזהו מה שהקב"ה צונו, וכידוע גם הפירוש⁴² בדיוק הלשון במצוותיו (מצוות שלו), שתחילה מקיים הקב"ה בעצמו מצוות אלו, שזהו מ"ש⁴³ מגיד דבריו ליעקב חקיו ומשפטיו לישראל, ואח"כ צונו, שמצוות אלו נמשכים ובאים מלמעלה למטה. וזהו ענינו של משה, שושבינא דמלכא, כמ"ש⁴⁴ זכרו תורת משה, משה אמת ותורתו אמת⁴⁵, וכן ענין המצוות, שבאים ע"י הלימוד שמביא לידי מעשה⁴⁶. ונוסף לזה ישנו הענין דשושבינא דמטרוניתא, כי, כדי לקבל ולקלוט את עניני התורה ומצוותי' בפשטות, ללמדם ולקיימם כרצונו של הקב"ה (כמצות רצונך), יש צורך בעבודת התפלה, שכללות ענינה הוי"ע האהבה, לית פולחנא כפולחנא דרחימותא⁴⁷, שזהו ענינו של אהרן הכהן, איש החסד⁴⁸, שאוהב אפילו את הבריות⁴⁹ (כפי שמפרש רבינו הזקן בתניא פרק לב), שע"י עבודתו ה"ה מעורר את האהבה בכאו"א מישראל, כידוע בפירוש מ"ש⁵⁰ בהעלותך את הנרות, שמקדים לזה וידבר גו' דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלותך את הנרות, שנרות קאי על נר הוי' נשמת אדם⁵¹, ושבעת הנרות הם כל הסוגים שיש בנש"י (כפי שרבינו הזקן מפרש ומפרט בדרושים על הכתוב⁵²), ואהרן צריך לפעול הענין דבהעלותך, מלמעלה למטה, שכל אחד מהם וכולם יחד, מקשה אחת⁵³, יהיו באופן שאל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות⁵⁴, היינו, שהאור שלהם והתשוקה שלהם (זייער ציען זיך) יהיו אל

וזהו גם ההוראה בעבודת כל אחד מישראל [כולל גם בנוגע לענין המשכן, שהכוונה בזה היא ושכנתי בתוכם²², כפי' השל"ה²³, בתוך כל אחד ואחד, בנוגע למשכן ובית המקדש (מקדש דאיקרי משכן²⁴) הרוחני]. שבכל יום ויום ובכל מסע ומסע, בכל שינוי שנעשה בחיים חיותו בעלמא דין, ה"ה יוצא מהמיצרים וגבולים שבהם ה' נמצא קודם עבודתו, והולך ומתקרב לירדן יריחו, כמבואר בסיום הדרושים²⁵ שיריחו הוא בחי' ריח, שזהו בדוגמת הסימן שנאמר בנוגע למשיח, והריחו ביראת הוי'²⁶, מורח ודאין²⁷, וכהמשך הכתוב²⁶ לא למראה עיניו ישפוט ולא למשמע אזניו יוכיח, היינו, שמחליט הדין לא ע"פ ענין השכל, חכמה ובינה, שהם באופן ובדוגמת ראי' ושמיעה²⁸, אלא ע"י והריחו ביראת הוי', וענינו בעבודה, שכשצריך לפסוק בנוגע למעשה אשר ישפוט ולא למשמע אזניו יוכיח, היינו, שמהליט הדין לא ע"פ ענין השכל, חכמה ובינה, שהם באופן ובדוגמת ראי' ושמיעה²⁸, אלא ע"י והריחו ביראת הוי', והיינו, שיראת הוי' היא אצלו באופן של ריח, שמחי' את הנשמה³⁰, שאפילו כשאי אפשר ולחזור ולחבר הנשמה עם הגוף בשאר אופנים, הרי זה נעשה ע"י ריח טוב וריח חזק, וכו"כ ישנו העבודה שנקראת בשם ריח, כמ"ש³¹ ריח ניחוח להוי', ובוזה גופא, ריח הקטורת, ועד לקטורת שמכניסים לפני ולפנים³². ומזה מובן שמ"ש והריחו ביראת הוי' קאי על הדרגא הכי נעלית ביראה — יראה עילאה (שבאים אלי' ע"י חכמה עילאה³³), שזוהי תכלית שלימות העבודה, בחי' ירושלים, ירא שלם³⁴, שעל ידה נעשה הפס"ד (דאין) בנוגע לכל מעשיו.

ד) רעז"נ אלה מסעי בני ישראל גו' ביד משה ואהרן, וכן נחית כצאן עמך ביד משה ואהרן. והענין בזה, כמבואר בלקו"ת³⁵, דהנה כתיב³⁶ מי יעלה בהר הוי' ומי יקום במקום קדשו [היינו, לא רק לעלות, אלא להיות שם באופן של קימה ועמידה בקביעות] נקי כפים ובר לבב גו', שצריך שיהי' לבו בר וזך כו', ובודאי מדריגה כזו עמוק עמוק מי ימצאנו³⁷. וממשיך לבאר, שהעצה היעוצה לזה היא ע"י בחי' משה ואהרן.

(38) זהר ח"א רסו, ב. ח"ב מט, ב. ח"ג כ, א (ברע"מ). נג, ב. ערה, ב (ברע"מ).
 (39) ירמי' כג, כט. וראה ברכות כב, א.
 (40) יתרו כ, יט.
 (41) שלח טו, לט.
 (42) ראה סה"מ תרכ"ט ע' קמח.
 (43) תהלים קמז, יט. וראה שמור"ר פ"ל, ט.
 (44) מלאכי ג, כב. וראה שמור"ר שם, ד.
 (45) ושמ"נ.
 (46) תנחומא קרח יא. וראה ב"ב עד, א.
 (47) ראה קידושין מ, ב.
 (48) ראה זהר ח"ב נה, ב. ח"ג רסז, א.
 (49) לקו"ת שלח מב, ג.
 (50) זח"ג קמה, ב.
 (51) אבות פ"א מי"ב.
 (52) ר"פ בהעלותך.
 (53) משלי כ, כז.
 (54) לקו"ת בהעלותך כט, ג ואילך. וראה גם לקו"ת פרשתנו שם פט, א.
 (55) תרומה כה, לו.
 (56) בהעלותך שם, ב.

(22) תרומה כה, ח.
 (23) סט, א. רא, א. שכה, ב. שכו, ב.
 (24) עירובין ב, א.
 (25) לקו"ת שם פט, ב. צ, ד.
 (26) ישע"י יא, ג.
 (27) סנהדרין צג, ב.
 (28) ראה תו"א וירא טו, ד. מקץ מ, א.
 (29) ע"פ יתרו יח, כ. ויקרא ד, ב.
 (30) ראה ברכות מג, ב.
 (31) ויקרא א, ט. ועוד.
 (32) ראה המשך תער"ב פרי"ב ואילך (ח"ב ע' תקצא ואילך).
 (33) ראה אבות פ"ג מי"ז. וראה תניא פמ"ג.
 (34) ב"ר פנ"ו, י. תוד"ה הר — תענית טז, א.
 (35) שבעה ע"ז.
 (36) תהלים כד, ג.
 (37) לשון הכתוב — קהלת ז, כד.